

Nr 96.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående förhöjning i vissa fall av arbetarsmåbrukslån; given Stockholms slott den 1 mars 1946.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

Per Edvin Sköld.

Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 1 mars 1946.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, QUENSEL, GJÖRES, ERLANDER, DANIELSON, VOUGT, MYRDAL, ZETTERBERG, STRÄNG, ERICSSON, MOSSBERG.

Efter gemensam beredning med chefen för finansdepartementet anför chefen för jordbruksdepartementet, statsrådet Sköld.

Vid 1933 års riksdag (prop. nr 181; r.skr. nr 280) beslöts inrättande av en arbetarsmåbrukslånefond. Enligt de för användningen av denna fond numera gällande bestämmelserna, meddelade i kungörelsen den 7 juni 1940 (nr 590) angående statsunderstödd arbetarsmåbruksverksamhet, må från fonden utlämnas arbetarsmåbruksstatslån till landskommuner, vilka med anlitande härav bevilja arbetarsmåbrukslån till skogsarbetare och därmed likställda arbetare för att giva dem tillfälle att förvärva mindre lägenheter, ägnade att bereda innehavaren utkomst genom jordbruk, drivet vid sidan av annan verksamhet. Högsta lånebeloppet utgör 7 000 kronor. Med avseende å återbetalningen skall lånet delas i en stående del och en amorteringsdel. Den stående delen skall fastställas till belopp, motsvarande kostnaden för jordför-

värvet jämte, i förekommande fall, 60 procent av beräknad kostnad för sådant förbättringsarbete, som avses i gällande bestämmelser angående statsbidrag till förstärkning av ofullständiga jordbruk m. m. Amorteringsdelen skall från och med sjätte kalenderåret efter det, då lånet beviljats, återbetalas med en trettiondel årligen. Därjämte ha genom kungörelse den 20 juni 1941 (nr 485) meddelats föreskrifter angående förhöjning i vissa fall av beviljade arbetarsmåbrukslån.

I kungörelsen den 18 maj 1945 (nr 220) med vissa bestämmelser angående statsunderstödd arbetarsmåbruksverksamhet (prop. nr 64; r.skr. nr 93) har medgivits, att arbetarsmåbrukslån, som beviljats under åren 1935—1944, må höjas intill ett belopp av 10 000 kronor ävensom att sådana lån, som beviljades under åren 1945 och 1946, finge utgå med högre belopp än 7 000 kronor, dock högst intill 10 000 kronor. Det skulle därvid ankomma på egnahemsstyrelsen att för varje särskilt fall under beaktande av sökandens villkor och förhållanden i övrigt besluta om och i vad mån lånebeloppet finge överstiga 7 000 kronor. I avseende å återbetalning av det belopp, varmed lån komme att överstiga 7 000 kronor, har föreskrivits, att hälften av beloppet skulle tilläggas lånets stående del och återstoden dess amorteringsdel.

I skrivelse den 9 februari 1946 har *egnahemsstyrelsen* hemställt, att den höjning av arbetarsmåbrukslåns maximibelopp, som reglerats genom förenämnda kungörelse den 18 maj 1945 (nr 220), måtte utsträckas att avse jämväl arbetarsmåbrukslån, som komme att beviljas under åren 1947 och 1948. Styrelsen har härom anfört bland annat.

Det torde för närvarande icke kunna med säkerhet förutses i vad mån de förhållanden — främst byggnadskostnadernas ökning — som föranledde den år 1945 beslutade höjningen av arbetarsmåbrukslånets maximibelopp, under de närmast kommande åren må komma att så förändras, att ett maximibelopp utöver 7 000 kronor möjligen må bli obehövt. Egnahemsstyrelsen finner det emellertid för sin del föga sannolikt, att prisläget beträffande såväl byggnader som jämväl i övrigt skulle komma att så snabbt nedgå, att det kan beräknas bli möjligt för de ekonomiskt svagt rustade personer, för vilka arbetarsmåbruksverksamheten är avsedd, att i varje fall under åren 1947 och 1948 kunna med ett till 7 000 kronor begränsat belopp förvärva och med erforderliga nya byggnader m. m. färdigställa till arbetarsmåbruk lämpliga fastigheter. Styrelsen anser därför att möjlighet bör föreligga att även under 1947 och 1948 bevilja arbetarsmåbrukslån intill ett lånebelopp av 10 000 kronor.

Då det jämväl i fortsättningen torde få ankomma på egnahemsstyrelsen att för varje särskilt fall pröva och avgöra i vad mån ett arbetarsmåbrukslån må överstiga 7 000 kronor, torde erforderlig garanti få anses förefinnas för att ett högre lån icke blir beviljat än som kan finnas vara oundgängligen nödvändigt.

*Departements-
chefen.*

Såsom egnahemsstyrelsen antytt, synes det ovisst om en nedgång i byggnadskostnaderna kan förväntas under de närmaste åren. Med hänsyn härtill torde det vara önskvärt att möjligheter stå öppna att efter 1946 års utgång medgiva att arbetarsmåbrukslån utlämnas till högre belopp än 7 000 kronor. Det torde därför vara lämpligt, att även under de närmaste åren, för-

slagsvis åren 1947 och 1948, sådana lån må utlämnas intill ett belopp av högst 10 000 kronor. De särskilda bestämmelser om låns beviljande och dess amortering, som föreskrivas i kungörelsen den 18 maj 1945 (nr 220), synas i tillämpliga delar böra lända till efter rättelse även i avseende å lån som utlämnas under åren 1947 och 1948. Den ifrågasatta låneförhöjningen torde kunna genomföras utan särskilt kapitaltillskott till arbetarsmåbrukslånefonden.

Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att, därest riksdagen bifaller vad sålunda förordats, utfärda erforderliga bestämmelser i ämnet.

På grund av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva

att bestämmelser angående den statsunderstödda arbetarsmåbruksverksamheten må utfärdas i huvudsaklig överensstämmelse med vad jag nu förordat.

Denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställen bifaller Hans Maj:t Konungen och förordnar att proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

Benno Gårdsten.
